

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Abonyi Katalin jogtanácsos által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Hajdú Ügyvédi Iroda (2890 Tata, Május 1. u. 29.; ügyintéző: Dr. Hajdú István Csaba ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, késedelmi kötbér megfizetése iránt indított perében, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2009. február 23-án meghozott 8.G.21.179/2006/71. számú ítélete ellen, az alperes részéről 72. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit pedig részben, a következőképpen változtatja meg:

Mellőzi az alperes marasztalását 3 160 000 (Hárommillió-egyszázhatvanezer) Ft-nak és annak az elsőfokú bíróság ítéletében részletezett kamatának megfizetésére vonatkozóan.

Mellőzi az alperes kötelezését az MTZ 1025.2. típusú traktor kicserélésére vonatkozóan és a felperes keresetét e követeléseket illetően is elutasítja.

Az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 2 100 000 (Kettőmillió-egyszázezer) Ft-ra leszállítja.

Az államnak az alperes által fizetendő kereseti illeték összegét 1 332 000 (Egymillió-háromszázharminckettőezer) Ft-ra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 500 000 (Ötszázezer) Ft másodfokú részperköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 783 000 (Hétszáznyolcvanháromezer) Ft feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság a 2009. február 23-án meghozott 71. sorszámu ítéletében az alperest egyrészt 60 000 000 Ft késedelmi kötbérnek, másrészt 3 160 000 Ft és annak az ítéletben részletezettek szerinti késedelmi kamatának, továbbá 65 763 Ft-nak a megfizetésére kötelezte.

Ugyancsak kötelezte az alperest, hogy a megjelölt MTZ típusú traktort 60 napon belül cserélje ki olyan erőgépre, ami „Euro II D-245 SZ-2 motorral felszerelt és pótkocsi vontatására alkalmas”. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 2 410 513 Ft perköltséget, az államnak pedig - külön felhívásra - 1 530 000 Ft eljárási illetéket.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás lényege a következő volt:

A felperes részéről meghirdetett nyílt közbeszerzési eljárás eredményeként a peres felek 2004. augusztus 17-én vállalkozási szerződést kötöttek egymással, amelyben az alperes ... város szennyvíztisztító telepe teljes üzemelés alatti rekonstrukciós bővítésének megvalósítására vállalkozott bruttó 800 312 500 Ft vállalkozói díj ellenében.

A felek a szerződésben a próbaüzemre alkalmas létesítmény kivitelezésének határidejét 2004. december 15. napjában, a próbaüzem idejét a 2004. december 16. és 2005. június 15. közötti időszakban, a teljesítési véghatáridőt pedig 2005. június 30. napjában határozták meg azzal, hogy az alperes a neki felróható késedelem esetén napi 2 000 000 Ft, de maximum 60 000 000 Ft késedelmi kötbér megfizetésére köteles. A szerződés tartalmazta továbbá, hogy a munkák készre jelentése a sikeres próbaüzem után lehetséges.

2004. november 10-én a peres felek a vállalkozási szerződést akként módosították, hogy a próbaüzemre alkalmas létesítmény kivitelezésének határidejét 2005. május 30. napjában, a próbaüzem idejét 2005. május 31. és 2005. november 30. közötti időszakban, a teljesítési véghatáridőt pedig (6 hónapos próbaüzemmel) 2005. november 30. napjában határozták meg.

Az elsőfokú bíróság tényállásként állapította meg, hogy az alperes a módosított vállalkozási szerződést késedelmesen és hibásan teljesítette. A késedelem abban nyilvánult meg, hogy a beruházás műszaki átadás-átvételére a módosított szerződésben vállalt határidő (2005. november 30.) helyett csak 2006. június 27-én került sor. Megállapította továbbá, hogy a késedelem az alperes tevékenységének következtében alakult ki, azért, mert:

- az alperes a szerződés szerinti munkákat nem a szerződésben vállalt időben kezdte el és az általa megadott ütemtervtől fokozatosan eltért;
- az alvállalkozók tevékenységét nem koordinálta megfelelően;
- az eredményhirdetés után nem történt meg a telep alapos megismerése, a meglévő hiányosságok feltárása és felmérése;
- a kiviteli tervkonceptió nem volt meg a pályázat készítése során, azt csak 2004. november 18-án ismertették és csak ezután kezdték meg a tervezést és a tervek engedélyeztetését;
- a komposztáló erőgépek biztosítása és átadás-átvétele 2006. június 1-ig húzódott.

A hibás teljesítéssel összefüggésben az elsőfokú bíróság tényállásként állapította meg, hogy - bár a szerződés alapján a feladatát képezte volna -, az alperes nem készítette el a szennyvíztelep üzemeltetési szabályzatát, az önellenőrzési tervet, az elővizsgálati dokumentációt, a komposztálási tervet és technológiai engedélyt. Megállapította továbbá,

hogy ezeket a dokumentumokat a szennyvíztelep üzemeltetője készítette el, összesen 3 160 000 Ft „értékben”.

Az elsőfokú bíróság tényállásként állapította meg azt is, hogy az alperes hibásan teljesítette a vállalkozási szerződést azáltal is, hogy az általa szállított MTZ traktor és Superflex trágyaszóró nem felelt meg a kiírásban meghatározott feltételeknek, mivel a gépek a jelenlegi állapotukban nem alkalmasak arra, hogy azokkal az üzemeltető a kész komposztot a felhasználási területre kiszórja. A hiba az MTZ traktor esetében a jármű kicserélésével, a trágyaszóró esetében pedig annak üzemi fékkel való felszerelésével javítható, melynek költsége 65 763 Ft.

A felperes a bírósághoz eredetileg külön-külön benyújtott keresetiben egyrészt 60 000 000 Ft késedelmi kötbér, másrészt az MTZ traktor és a trágyaszóró kicserélésére, valamint 4 611 620 Ft többletköltség megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

Az elsőfokú bíróság a pereket egyesítette, a felperes pedig az egyesített perben előterjesztett, módosított keresetében az alperest egyrészt 60 000 000 Ft késedelmi kötbér megfizetésére, az MTZ traktor tekintetében elsődlegesen annak kicserélésére, másodlagosan pedig a jármű jelenlegi beszerzési árának megfizetésére, a trágyaszóró tekintetében pedig az üzemi fékekkel való felszerelés költségének (65 763 Ft) a megfizetésére kérte kötelezni. Mindezekén túl a nem megfelelő műszaki paraméterekkel rendelkező gépek pótlására bérbe vett berendezések költsége címén 3 836 820 Ft és járulékai, az alperes részéről a szerződésben vállalt, de ténylegesen el nem készített dokumentumok „ellenértékeként” pedig további 3 160 000 Ft és járulékai megfizetésére is kérte az alperest kötelezni.

Az alperes a trágyaszóró-gép kijavításával kapcsolatos felperesi igényt elismerte, ezt meghaladóan azonban a kereset elutasítását kérte.

Állította, hogy a késedelem nem neki felróható okból következett be, ezért késedelmi kötbér fizetésére nem kötelezhető. Ezzel összefüggésben arra is hivatkozott, hogy a módosított szerződésnek a teljesítési határidőre vonatkozó kikötése lehetetlen szolgáltatásra irányult, mivel a téli üzemmódban megkívánt három hónapos próbaüzem teljesítése november 30-ig objektíve lehetetlen volt. A lehetetlen szolgáltatásra irányuló szerződési kikötés pedig a Ptk. 227.§ (2) bekezdése alapján semmis. Annak következtében pedig, hogy a felperes az érvénytelen határidő leteltét követően a teljesítésre póthatáridőt nem határozott meg, az alperes késedelme sem következhetett be.

A felperes hibás teljesítésre alapított követelésével összefüggésben állította, hogy a felperesnek szállított MTZ traktor és trágyaszóró berendezés a kiírásban meghatározott műszaki követelményeknek megfeleltek, hibás teljesítés tehát részéről nem történt.

A módosított keresetben megjelölt dokumentumokkal kapcsolatosan állította, hogy a szerződés tartalmának helyes értelmezése szerint azok elkészítése nem képezte a feladatát, szerződésszegést tehát tekintetben sem követett el.

Az elsőfokú bíróság a felperes módosított keresetét részben találta alaposnak.

Megállapította, hogy a felek között a Ptk. 389.§-ában meghatározott vállalkozási szerződés jött létre, amelyet az alperes az abban meghatározott 2005. november 30. helyett 2006. június 27-én, tehát késedelmesen teljesített.

Az eljárás során meghallgatott Ny.F., P.D. tanúk vallomásai, az iratokhoz csatolt építési napló bejegyzései, valamint **F.G.** igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján az elsőfokú bíróság tényként állapította meg azt is, hogy a késedelem az alperesnek felróható okból következett be. Az alperes részéről a késedelmére felhozott körülmények pedig a kötbérfizetési kötelezettség alól való mentesülését nem eredményezhették.

Megalapozatlannak találta az elsőfokú bíróság az alperesnek a Ptk. 227. és 228.§-aira történő hivatkozásait is. Kifejtette, hogy az adott esetben a szerződés tárgya Város szennyvíztisztító-telepe teljes üzemelés alatti rekonstrukciós bővítésének megvalósítása volt, amely nem minősül lehetetlen szolgáltatásnak. A jelen esetben a szerződés teljesítése sem vált lehetetlenné, hiszen az alperes a kivitelezési munkát elvégezte, az ennek eredményeként létrejött művet - késedelmesen ugyan - azonban a felperesnek átadta, a felperes pedig a szerződésben kikötött vállalkozói díjat megfizette. Ezekből a megállapításokból pedig az elsőfokú bíróság azt a jogi következtetést vonta le, hogy az alperesnek a teljesítési határidővel kapcsolatos szerződési kikötés semmisségére vonatkozó jogi okfejtése téves volt.

A felperes hibás teljesítésre alapított igényével összefüggésben az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a tenderterv műszaki leírásának helyes értelmezése szerint a kész komposzt kiszórása a komposztnak a szennyvíztisztító-telepen kívül történő elhelyezését jelenti. Ennek következtében az alperesnek a szerződésszerű teljesítés körében olyan gépeket kellett volna beszereznie, amelyek a telepen kívüli munkavégzésre is alkalmasak és - az MTZ traktor esetében - vontatásra is használhatók.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közlekedési Felügyeletnek az eljárás során beszerzett határozataiból megállapíthatóan azonban az alperes részéről leszállított gépek a fenti követelményeknek nem feleltek meg, az alperes tehát hibásan teljesített. Ezért az elsőfokú bíróság a Ptk. 306.§ (1) bekezdésére hivatkozással az MTZ traktor esetében az alperest a jármű kicserélésére, a trágyaszóró berendezés tekintetében pedig az átalakítás felperes részéről megjelölt költségének megfizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság megállapította továbbá, hogy az önellenőrzési terv, az elővizsgálati dokumentáció, a komposztálási technológiai terv elkészítése és a komposztálási engedély beszerzése „a beruházás részét képezte”, elkészíttetésüket az átalánydíj magába foglalta. A felperes az átalánydíjat az alperesnek megfizette, azonban az alperes 3 160 000 Ft értékben a kifizetett vállalkozói díj ellenében „semmilyen szolgáltatást nem nyújtott”. Ezért az elsőfokú bíróság ugyancsak a Ptk. 306.§ (1) bekezdésére hivatkozással - árleszállítás jogcímén - az alperest a felperes módosított keresetében megjelölt 3 160 000 Ft és járulékainak a megfizetésére is kötelezte.

Alapvetően találta ugyanakkor az elsőfokú bíróság a felperesnek „a bérgepek” költségének megfizetésére irányuló keresetét, amely döntését azzal indokolta, hogy ezeket az összegeket nem a felperes, hanem a szennyvíztelepet üzemeltető N Kft. fizette ki, ezért e követelés anyagi jogi jogosultja - engedményezés hiányában - nem a felperes, hanem a N Kft.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, amelyben elsődlegesen a sérelmezett határozat hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasítását, másodlagosan pedig az ítélet megváltoztatását és a felperes 65 763 Ft-on felüli keresetének elutasítását kérte.

A hatályon kívül helyezés iránti kérelme indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabályt sértett azzal, hogy a **V.Sz.E.** tanú meghallgatására vonatkozó bizonyítási indítványát elutasította, az elutasítás indokait azonban az ítéletében nem jelölte meg.

Az alperes a fellebbezésében is fenntartotta azt a jogi álláspontját, hogy a módosított szerződésben meghatározott teljesítési véghatáridőre vonatkozó kikötés érvénytelen volt.

Ezzel összefüggésben előadta, hogy a nyári és téli üzemmódban előírt hat hónapos próbaüzemre tekintettel a 2005. november 30-i teljesítési véghatáridő teljesítése akkor is lehetetlen lett volna, ha a próbaüzem 2005. május 31-én megkezdődhetett volna. Álláspontja szerint a teljesítési véghatáridőt a felek érvényesen csak 2006. első félévére tűzhatték volna ki. A lehetetlen és ezáltal érvénytelen 2005. november 30-i teljesítési véghatáridőhöz pedig jogkövetkezmény nem fűződhet, a felperes késedelmi kötbérigénye tehát megalapozatlan.

Ismételten hivatkozott arra, hogy a vállalkozási szerződés helyes értelmezése szerint a komposztálási technológia megterveztetése és kivitelezése, valamint a komposztálási technológia próbaüzeme nem képezte a feladatát, létesítési engedély hiányában arra a felek nem is szerződhetek. Ennek az állításának az igazolására indítványozta, hogy a másodfokú bíróság tanúként hallgassa meg Sz.Lt és V.Sz.Eát. Ugyancsak indítványozta **F.G.** szakértő meghallgatását arra nézve, hogy „a peres feleknek a szerződés megkötéskori szerződési akaratának megítélését miért tekinti szakértői tevékenysége körébe tartozónak”.

A hibás teljesítésre alapított felperesi követelésekkel kapcsolatosan fenntartotta azt az állítását, hogy az általa leszállított gépek a vállalkozási szerződés rendelkezéseinek megfeleltek és szerződésszegést nem az alperes, hanem a felperes követett el azzal, hogy a gépek átvételét megtagadta. Ezzel összefüggésben sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság B.L. gépjármű szakértő véleményét nem fogadta el, ennek indokát azonban az ítéletében nem részletezte.

A felperesnek az MTZ traktor kicserélésére vonatkozó szavatossági igényével összefüggésben az alperes arra is hivatkozott a fellebbezésében, hogy ez a jog a felperest csak abban az esetben illette volna meg, ha annak az alperes felhívás ellenére nem tett volna eleget. Ilyen jellegű szavatossági igényt azonban a felperes vele 2008. október 6. napjáig nem közölt, ekkorra pedig a szavatossági joga érvényesítésének a Ptk. 308.§ (1) bekezdésében megállapított hat hónapos határideje már lejárt.

A módosított keresetben megjelölt dokumentumok (önellenőrzési terv, stb.) hiányával kapcsolatos felperesi követelés elutasításának indokaként az alperes a fellebbezésében is arra hivatkozott, hogy azok szolgáltatása a szerződés alapján nem képezte feladatát, amit igazol az a körülmény, hogy a műszaki átadás-átvétel időpontjában e dokumentumok hiányát sem a felperes, sem annak műszaki ellenőre nem kifogásolta.

Mindemellett az alperes a felperesnek ezzel a követelésével összefüggésben is hivatkozott arra, hogy a felperes szavatossági igénye elévült.

Sérelmezte továbbá az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság részéről a terhére megállapított eljárási illeték összegét, mivel - álláspontja szerint - annak meghatározása során az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta „Az illetékekről” szóló, 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 42.§ (1) bekezdésének a) pontjában megállapított maximumot.

Emellett állította az alperes azt is, hogy a 3 160 000 Ft tőke utáni kamatfizetés részletezése során az elsőfokú bíróság számítási hibát vétett, mivel az ítéletben megjelölt részösszegek együttes összege nem 3 160 000 Ft, hanem 3 700 000 Ft.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség fizetésére kötelezését kérte.

Az elsőfokú eljárásban részletesen kifejtett jogi álláspontjának fenntartása mellett kiemelte, hogy a kivitelezés során több alkalommal kérte az alperest a módosított keresetében megjelölt dokumentumok beszerzésére, amelynek az alperes nem tett eleget. Erre tekintettel pedig „azért, hogy a munkavégzésben ne legyen fennakadás, ezeket megcsináltattuk, de az alperestől kértük a költségek megtérítését, szintén eredménytelenül”.

A peres felek nem nyújtottak be fellebbezést az elsőfokú bíróság ítéletének a felperes keresetét elutasító rendelkezése ellen, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének ez a része a Pp.228.§ (3) bekezdése alapján jogerőre emelkedett. A Debreceni Ítéltábla pedig az alperes fellebbezését a Pp. 253.§ (3) bekezdésében foglaltaknak megfelelően csak a fellebbezési kérelem és a felperesi ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Az alperes fellebbezése a nagyobb részében alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a perbeli jogvita elbírálásához szükséges mértékben feltárta és helyesen állapította meg, ezért azt a másodfokú bíróság is elfogadta az ítélezése alapjául.

Alaptalanul állította az alperes a fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete meghozatala során olyan lényeges eljárási szabálysértést követett el, amely a határozata hatályon kívül helyezését és az eljárás megismétlését indokolná.

A fellebbezésben hivatkozott V.Sz.E. tanúkénti kihallgatását az alperes az elsőfokú eljárás során annak tisztázása céljából indítványozta, hogy a komposztálási technológia a kiírás részét képezte-e vagy sem. (alperes 68. sorszámú beadványa)

Az e bizonyítási indítványának előterjesztését követően tartott tárgyalásról felvett 71. sorszámú jegyzőkönyvben azonban az alperes már akként nyilatkozott azzal összefüggésben, hogy a komposztálási technológia kivitelezése, illetve a próbaüzemének lebonyolítása az ő feladatát képezte-e, hogy „amennyiben a bíróság úgy ítéli meg, hogy erre vonatkozóan elegendő adat áll a rendelkezésre, ezt az alperes tudomásul veszi”.

Az alperesnek ezt a nyilatkozatát pedig helyesen akként kellett értékelni, hogy az alperes a továbbiakban már nem tartotta fenn a **V.Sz.E.** kihallgatására vonatkozó bizonyítási

indítványát és a bíróságra bízta annak megítélését, hogy ebben a körben szükséges-e a bizonyítási eljárás kiegészítése. Az elsőfokú bíróság pedig a feleknek a komposztálással kapcsolatos vitáját a rendelkezésére álló adatok alapján elbírálhatónak találta és erre tekintettel mellőzte e tárgyban a további bizonyítást. A komposztálással összefüggésben elfoglalt jogi álláspontját az elsőfokú bíróság az ítéletében kellően megindokolta, amelyet az alperes a fellebbezésében természetesen jogszerűen támadhatott. A határozottan fenn nem tartott, illetőleg a bíróság mérlegelésére bízott bizonyítási indítványa mellőzését azonban az alperes a fellebbezésében alappal nem sérelmezhetette, és erre hivatkozással az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését - lényeges eljárási hibát állítva - jogszerűen nem kérhette.

Megalapozatlanul támadta az alperes a fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének a késedelmi kötbér fizetésére kötelező rendelkezését is.

A Debreceni Ítéltábla abban egyetértett az alperessel, hogy az eredeti teljesítési határidő 2004. november 10-én történt módosítására tekintettel a felperes késedelmi kötbérgényének vizsgálata során csak a 2004. november 10. utáni körülményeknek kellett jelentőséget tulajdonítani. Ennek következtében azonban az alperesnek ahhoz, hogy mentesüljön a szerződésben vállalt kötbérfizetési kötelezettség teljesítése alól, azt kellett (volna) bizonyítania, hogy a szerződés 2004. november 10-i módosítása után olyan, rajta kívülálló körülmények következtek be, amelyek miatt a teljesítés nem vitás késedelméért nem tehető felelőssé.

A jelen esetben azonban éppen az alperes volt az, aki a felelősség alól való kimentése körében döntően olyan körülményekre hivatkozott, amelyek számára már a 2004. november 10-i szerződésmódosítás időpontjában is ismertek voltak és éppen azokra hivatkozással kezdeményezte a teljesítési határidő módosítását, amelyhez a felperes hozzá is járult. (Téves kapacitásadatok a tenderkiírásban és emiatt többletműszaki tartalom megvalósításának szükségessége; kiviteli tervmódosítások szükségessége, stb.)

A felek részéről a teljesítési határidő meghosszabbítása során már értékelt és figyelembe vett körülmények pedig az alperesnek a módosított (meghosszabbított) teljesítési határidő elmulasztásához fűződő jogkövetkezmény alól való mentesülését nem eredményezhették.

Alaptalanul hivatkozott az alperes a kötbérfizetési kötelezettség alól való mentesülése körében a 2005. májusában bekövetkezett csapadékos időjárásra is.

Az eljárás során beszerzett meteorológiai adatok, az építési napló bejegyzése, valamint **F.G.** szakértő szakvéleménye alapján ugyanis azt lehetett megállapítani, hogy az alperes részéről hivatkozott időszakban csupán egyetlen napon (2005. május 18-án) hullott olyan jelentős mennyiségű csapadék, amely akadályozhatta az alperest a munkavégzésben. A szerződésben 30 napban maximált kötbérterhes késedelem kimentésére azonban az alperesnek ez a hivatkozása nem volt alkalmas.

Nem eredményezhette a kötbérfizetési kötelezettség alól való mentesülést az alperesnek az a hivatkozása sem, hogy a próbaüzem lezárásának műszaki feltételei már 2005. november 22-én fennálltak, és a késedelem amiatt következett be, hogy a felperes a beruházás műszaki átadás-átvétele előtt indokolatlanul elzárkózott.

Az alperes ugyanis az eljárás során nem bizonyította, hogy a módosított szerződésben meghatározott hat hónapos próbaüzem időtartamát a felek lerövidítették. Annak hiányában

pedig a 2005. július 4-én elkezdődött próbaüzem legkorábban csak 2006. január 4-én fejeződhetett volna be, azt megelőzően tehát az alperes - a szerződésben foglaltak szerint - az elkészült művet a felperesnek nem adhatta volna át, a beruházást nem jelenthette volna készre.

A próbaüzem hat hónapos időtartamának lejártakor, 2006. január 4-én azonban az alperes késedelme a szerződésben 30 napban maximált időtartamot már meghaladta, az alperes késedelmi kötbérfizetési kötelezettsége tehát a maximum összeget elérte. Ennek következtében az alperes kötbérfizetési kötelezettsége szempontjából annak már nem volt jelentősége, hogy a próbaüzem hat hónapos időtartamát követően (2006. január 4. után) a beruházás műszaki átadás-átvétele kinek felróható okból húzódott el 2006. június 27-ig, tehát a felperes részéről ezt követően megjelölt hiányosságok valóban akadályát képezték-e az elkészült mű rendeltetésszerű használatának, és ezáltal a beruházás lezárásának.

A Debreceni Ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróságnak azzal a megállapításával, hogy téves és megalapozatlan volt az alperesnek a Ptk. 227. és 228.§-aival összefüggő jogi érvelése is.

A felek ugyanis a módosított szerződésükben a teljesítés határidejét (hat hónapos próbaüzemmel) 2005. november 30. napjában határozták meg, amely nem tekinthető lehetetlen, ezáltal pedig érvénytelen szerződési kikötésnek.

Tény, hogy a módosított szerződésben a próbaüzemre kijelölt 2005. május 31. és 2005. november 30. közötti időszakban a három hónapos téli üzemmód nem volt megvalósítható. Ezt azonban a feleknek már a szerződésmódosításuk időpontjában is nyilvánvalóan fel kellett ismerniük. Ebből a körülményből pedig - helyesen - az a jogi következtetés vonható le, hogy a módosított szerződésben a felek a hat hónapos próbaüzemen belül a téli és nyári üzemmód megoszlásának már nem kívántak jelentőséget tulajdonítani. Ezt a módosítást a felek - a saját jogviszonyukban - érvényesen megtehették, az tehát nem minősül érvénytelen kikötésnek.

A módosított szerződésnek tehát azt a kikötését, amelyben a felek a teljesítés végső határidejét 2005. november 30. napjában határozták meg, érvényesnek kellett tekinteni. (Más kérdés lenne az, ha a sikeres próbaüzemelés befejezését és a vállalt munkák 2005. november 30-i készre jelentését valamelyik szakhatóság akadályozta volna meg a téli, három hónapon át tartó próbaüzem hiánya miatt és e körülményt kellett volna az alperes felróhatóságával összefüggésben értékelni. A jelen esetben azonban nem erről volt szó, hiszen a kikötött hat hónapos próbaüzemelés - az évszakoktól függetlenül - csak 2006. január 4-én fejeződhetett be, amely időpontig a maximált kötbérterhes időtartam nem vitásan lejárt.)

Annak következtében pedig, hogy a rendelkezésre álló adatokból mind a késedelem ténye, mind annak az alperes érdekkörében való felmerülése megállapítható volt, a felperes a szerződésben kikötött mértékű késedelmi kötbérre jogszerűen tarthatott igényt.

Alappal sérelmezte azonban az alperes a fellebbezésében, hogy az MTZ traktort és a módosított keresetben felsorolt dokumentumokat illetően az elsőfokú bíróság a hibás teljesítést állapította meg és ezekkel az igényekkel összefüggésben őt a felperes módosított keresete szerint marasztalta.

Az ítéltábla egyetértett az alperessel abban, hogy a tenderkiírásban és az alperes ajánlatában foglaltak helyes értelmezése szerint az alperes részéről szolgáltatott MTZ

traktor a felek által meghatározott műszaki feltételeknek megfelelt. A tenderkiírás szerint ugyanis az alperesnek olyan erőgépet (traktort) kellett beszereznie, amely a kész komposztnak a telepen belüli mozgására volt alkalmas. Ennek a feltételnek pedig az alperes részéről leszállított MTZ traktor - a B.L. igazságügyi műszaki szakértő aggálytalan szakértői véleményében foglaltak szerint - megfelelt.

Az MTZ traktor szolgáltatása kapcsán tehát az alperes szerződésszegést nem követett el, annak hiányában pedig a felperesnek a jármű kicserélésére irányuló igénye megalapozatlan volt.

Az ítélet tábla megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok téves értékelésének eredményeként állapította meg azt is, hogy a módosított keresetben megjelölt dokumentumok szolgáltatása az alperes szerződéses feladatát képezte, ezért annak elmulasztásával az alperes szerződésszegést követett el. Azt a körülményt ugyanis, hogy a módosított keresetben megjelölt önellenőrzési terv, elővizsgálati dokumentáció, komposztálási technológiai terv és komposztálási engedély beszerzésére a felek szerződése kiterjedt-e, teljes bizonyossággal sem a kiírásból, sem az arra adott alperesi ajánlatból nem lehetett megállapítani. Ezért ennek a kérdésnek az eldöntése során kiemelt jelentőséget kellett tulajdonítani annak, hogy a beruházás lezárása során ezeknek a dokumentumoknak a hiányát sem a felperes, sem a beruházás bonyolításával megbízott O Kft. nem kifogásolta.

Értékelni kellett továbbá azt is, hogy a hiányzó dokumentumokat nem is a felperes, hanem a létesítmény üzemeltetője készítette el, aki az ezzel összefüggésben felmerült költségei megtérítését - a perben rendelkezésre álló adatok szerint - a felperestől nem igényelte.

A másodfokú bíróság megállapítása szerint ezekből az adatokból - helyesen - az a jogi következtetés lett volna levonható, hogy a módosított keresetben megjelölt dokumentumok szolgáltatására a felek szerződése nem terjedt ki, annak elmulasztásával tehát az alperes szerződésszegést nem követett el, figyelembe véve azt is, hogy a vitatott dokumentumok hiányára a felperes maga is csak mintegy két évvel a perindítást követően, **F.G.** szakértői véleményének előterjesztését követően hivatkozott. Hibás teljesítés hiányában pedig a felperesnek az árleszállításra irányuló szavatossági igénye nem lehetett megalapozott.

Mindezekre tekintettel a Debreceni Ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett rendelkezéseit pedig a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján részben, akként változtatta meg, hogy mellőzte az alperesnek a 3 160 000 Ft megfizetésére, valamint az MTZ traktor kicserélésére kötelezését és a felperes keresetét e követeléseket illetően is elutasította.

A másodfokú bíróság döntése folytán a felperes pernyertességének aránya (az elsőfokú bíróság részéről megállapított 85%-ról) 74%-ra csökkent. Ezért a Debreceni Ítélet tábla az alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség, továbbá az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét a Pp. 253.§ (2) és (3) bekezdései alapján a pernyertesség és a pervesztesség módosított arányának megfelelően megváltoztatta.

Az alperes fellebbezése a nagyobb részében (87%) alaptalan volt. Ezért az állam által előlegezett fellebbezési eljárási illeték 87%-át (783 000 Ft-ot) az alperes köteles az

államnak megfizetni, „Az illetékekről” szóló, többször módosított 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 73.§ (4) bekezdésére és a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése és a 15.§ (1) és (3) bekezdései, valamint a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján.

Ugyancsak a Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján köteles az alperes megtéríteni a felperes másodfokú eljárásban felmerült, jogtanácsosi munkadíjból eredő perköltségének az arányos részét is, amelynek összegét a Debreceni Ítéltábla „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló, módosított 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5) és (6) bekezdéseiben foglaltak alapján határozta meg, értékelve a képviselők által ténylegesen kifejtett ügyvédi és jogtanácsosi tevékenység mennyiségét is.

Debrecen, 2009. december 2.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, Dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk. bíró

Ítéltábla

Gf.IV.30.335/2009/4-I.

Záradék: A végzés 2009. december 2-án jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2009. december 2.

**Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk.
a tanács elnöke**

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Abonyi Katalin jogtanácsos által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Hajdú Ügyvédi Iroda (2890 Tata, Május 1. u. 29.; ügyintéző: Dr. Hajdú István Csaba ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, késedelmi kötbér megfizetése iránt indított perében, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2009. február 23-án meghozott 8.G.21.179/2006/71. számú ítélete ellen, az alperes részéről 72. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban, az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

v é g z é s t :

A Debreceni Ítéltábla a 2009. december 2-án meghozott Gf.IV.30.335/2009/4. számú ítéletének a fellebbezési eljárási illetékre és a másodfokú részperköltségre vonatkozó rendelkezéseit az alábbiak szerint javítja ki:

Az alperes által a felperesnek 15 nap alatt fizetendő másodfokú részperköltség összegét 383 000 (Háromszáznyolcvanháromezer) Ft-ban állapítja meg és mellőzi az alperesnek az állam javára fellebbezési eljárási illeték fizetésére kötelezését.

E végzés ellen a kihirdetéstől számított 15 napon belül van helye fellebbezésnek a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságához, amelyet a Debreceni Ítéltáblán lehet írásban, 3 példányban benyújtani.

I n d o k o l á s :

A másodfokú bíróság az ítéletében a másodfokú eljárásbeli perköltség és a fellebbezési eljárási illeték megállapításakor számítási hibát vétett, amelyet a Pp. 239.§ és a Pp. 224.§ (1) bekezdése alapján javított ki. E végzés ellen a fellebbezési jogot a Pp. 224.§ (4) bekezdése alapján biztosította.

Debrecen, 2009. december 2.

Erőss Károlyné Dr. Vajvoda Ildikó sk. a tanács elnöke, dr. Szűcs Lajos sk. előadó bíró, Dr. Drexlerné Dr. Karcub Edit sk.